

Avrupa Anayasası'na “Hayır”, Türkiye'ye “Hayır” Anlamını Taşımıyor

Fransa ve Hollanda'daki referandum sonuçlarının “hayır” çıkmasında Türkiye'nin rolünün çok etkili olduğu kamuoyunda geniş yankı buldu. Ancak Haziran 2005'te Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan *Eurobarometer* raporu ise bunun aksini gösteriyor.

Fransa'daki referandumda hayır oyu kullananları motive eden faktörlerin başında Avrupa Anayasası'nın istihdam üzerine negatif etkiler yaratacağını düşünenler (% 31) yer alıyor. Eurobarometre'ye göre Fransa'daki işsizlik oranının çok yüksek olması ve ekonomik durumuna gösterilen tepkilerden kaynaklanan hayır oyları % 26. “Hayır” oyu kullananlar arasında ekonomik açıdan Anayasa taslağını fazla liberal olduğunu düşünenlerin oranı %19 iken; Birlik içinde Türkiye'yi istemeyenlerin payı ise sadece %6.

Türkiye açısından benzer bir tablo Hollanda'daki referandum sonuçları açısından da ortaya çıkıyor. Hollanda'daki kamuoyu anketlerine göre anayasaya “hayır” denmesinin temel nedenini %32 pay ile insanların anayasa hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması oluşturuyor. Bunu ulusal egemenliklerini kaybetme kaygısı (%19), hükümete veya belli siyasi partilere karşı gösterilen tepkiler (%14) ve Avrupa'daki pahalılık (%13) gibi nedenler izliyor. Türkiye'nin Birlik içinde yer almasını istemeyenler ise “hayır” oylarının %3'ünü oluşturuyor. Anayasaya olumlu oy verenlerin çoğunluğu (% 44) “Avrupalı olma” görüşünü paylaşıyor; olumsuz oylar temelde ikiye ayrılıyor. Birinci grubu ekonomik ve sosyal duruma karşı gösterilen tepkiler (% 23) oluştururken; ikinci grupta ise genel olarak Avrupa Birliği'ne ve Anayasa'ya gösterilen tepkiler (% 21) yer alıyor.

Anket Soruları Tüm Nedenleri İnceliyor

Eurobarometre'nin uyguladığı metodoloji sayesinde Türkiye'nin olası AB üyeliğinin genel hayır oyları içindeki payını ayırtmak mümkün hale geliyor.

Eurobarometer'nin Anayasa'ya hayır verenlere sorduğu soru: “Avrupa Anayasası hakkındaki referanduma “hayır” demenizin arkasındaki nedenlerin TÜMÜNÜ işaretleyiniz?”. Dolayısıyla ankete katılanlar, eğer referanduma hayır demişlerse, bu düşüncenin arkasındaki ana ya da bir kaç nedeni değil, bütün nedenleri ifade etmelerine olanak tanınmakta. Böylesine bir metodla Fransa'da %6 Hollanda da ise sadece %3 oranlarının ortaya çıkması, Türkiye'de bazı kesimlerce dile getirilen “genişlemeye karşı çıkma”, “Avrupa entegrasyonunu onaylamama” gibi nedenlerin esasında Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkma anlamına geldiği tezinin çok da gerçekçi temelleri olmadığını açıkça gösteriyor.

Özellikle Hollanda'daki *Eurobarometer* anket sonuçları ilginç bulguları işaret ediyor. Ankete hayır diyenlerin % 3'ü Türkiye'nin AB üyeliğini karşı çıkma nedeni olarak gösterirken, “genişleme”ye karşı olanların oranı % 6 olarak gerçekleşmekte. Türkiye için hayır diyenlerin, genişleme sorusuna da hayır dediği varsayımı kabul edilirse, fazladan bir % 3'lük kesim Türkiye dışındaki genişlemeye de (örneğin Ukrayna, eski Yugoslav devletleri) karşı çıkmakta. Bu da hem referandumun yapıldığı ülkelerde hem de Türkiye'de, referandumu, AB Anayasası üzerine değil de Türkiye'nin AB üyeliği

hakkında yapılmış bir erken “referandum” olarak yorumlamak isteyenlerin fazla acele ettiklerini gösteriyor.

http://www.europa.eu.int/comm/public_opinion/index_en.htm